



Voimassa 1.5.2022-

Hyvltk 12.4.2022

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma

1. AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN	2
2. AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN TAVOITTEET	3
2.1 KODIN JA KOULUN KASVATUSTYÖN TUKEMINEN	3
2.2 HYVINVOINNIN, TUNNE-ELÄMÄN JA SOSIAALISEN KEHITYKSEN TUKEMINEN	3
2.3 EETTISEN KASVUN TUKEMINEN	3
2.4 OSALLISUUDEN, YHDENVERTAISUUDEN JA TASA-ARVON LISÄÄMINEN JA SYRJÄYTYMISEN ENNALTAEHKÄISEMINEN	4
3. AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN SISÄLLÖT	4
4. TUKEA TARVITSEVAT LAPSET AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNASSA	4
5. AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN ARVIOINTI	5

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla (AIP) tarkoitetaan perusopetuslain mukaista perusopetuksen oppilaille suunnattua toimintaa, josta kunta vastaa. Jos kunta järjestää, hankkii tai avustaa tätä toimintaa, sitä tulee tarjota kunnassa toimivien koulujen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä kaikkien vuosiluokkien erityisen tuen piirissä oleville oppilaille kunnan päättämässä laajuudessa. AIP -toimintaa tulee tarjota 570 tai 760 tuntia koulun työvuoden aikana kullekin toimintaan osallistuvalla lapsella.

Opetushallitus päättää AIP -toiminnan tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä antamalla toimintaa varten perusteet. AIP tulee järjestää näiden perusteiden mukaisesti.

AIP -toiminnan järjestämisen yhteiskunnallisena lähtökohtana on turvallisen kasvuympäristön tarjoaminen lapselle ennen ja jälkeen koulupäivän. Toiminnan tarkoituksena on tukea lapsen kasvua ja kehitystä, luoda perustaa hyvälle vapaa-ajanviettotavoille ja auttaa perheitä ja koulua kasvatustehtävän toteuttamisessa. Lisäksi toiminnan tarkoituksena on ennaltaehkäistä riskitekijöitä, jotka liittyvät lapsen valvomattomaan ajankäyttöön ja yksinoloon. Toiminnalla pyritään myös edistämään yhteiskunnallista tasa-arvoa ja ehkäisemään syrjäytymistä.

AIP -toiminta tulee rakentaa jatkumona varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kasvatustehtävälle, ja sen lähtökohtana ovat perusopetuksen yleiset kasvatustavoitteet. Toiminnalla on myös oma erityisluonteensa, jossa painottuu laadukas vapaa-ajan toiminta. AIP -toiminnassa painotetaan lapsen omia kokemuksia. Toiminnan suunnittelun lähtökohtana ovat yksilölliset ja yhteisölliset sekä sosiaaliseseen kasvuun liittyvät näkökohdat. Tavoitteena on tarjota lapselle hänen

tarpeensa huomioonottavaa, monipuolista ja virkistävää toimintaa sekä antaa myös mahdollisuus lepoon ja itsekseen oloon. Koulupäivän aikana tapahtuneet asiat tulee mahdollisuuksien mukaan ottaa toiminnassa huomioon.

1. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen

Toiminnan toteuttajat

AIP -toiminnan toteuttajana toimii Outokummun kaupunki.

AIP -toiminnasta tiedottaminen, siihen hakeminen ja valintaperusteet

AIP-toiminnasta tiedotetaan esiopetuksen, 1. luokkien ja muiden vuosiluokkien erityisen tuen lasten huoltajia edellisen lukuvuoden loppuun mennessä.

Valintaperusteena on seuraavan lukuvuoden 1-2 luokkien oppilaiden sekä kaikkien vuosiluokkien erityisen tuen oppilaiden ilmoittautumisjärjestys. Muiden vuosiluokkien muita kuin erityisen tuen lapsia voidaan myös ottaa mukaan toimintaan, jos paikkoja on vapaana.

Toiminta-aika ja -paikka

AIP -toimintaa järjestetään Kummun koululla (Koulukatu 6).peruskoulun lukuvuoden koulupäivinä aamuisin klo 6:30-10 ja iltapäivisin klo 12-17 tarpeen mukaan.

Ryhmät

Aamupäivätoimintaa järjestetään, jos toimintaan ilmoittautuu vähintään 5 lasta.

Iltapäivätoimintaa järjestetään, jos toimintaan ilmoittautuu vähintään 10 lasta.

Toimintaa järjestettäessä yhtä ohjaajaa kohden on paikalla pääsääntöisesti enintään 13 lasta. Aamu- ja iltapäivätoiminta toteutetaan pääosin yhdessä ryhmässä. Erityistä tukea tarvitseville lapsille voi olla myös osittain / kokonaan oma ryhmä. Toimintaan mukaan lähtevien lasten on sitouduttava osallistumaan toimintaan keskimäärin vähintään 3 tai 4 tuntia päivässä.

Henkilöstö ja kelpoisuus

AIP-toiminnan henkilöstönä toimivat koulutetut koulunkäynninohjaajat. Vastuullisena ohjaajana toimii Kummun 1-4 koulun opetus- ja kasvatushenkilöstöön kuuluva henkilö.

Toimintaan osallistumisesta perittävät maksut

Päätetään hyvinvointipalveluiden tilavuokrien ja käyttömaksujen yhteydessä.

Välipala

Toimintaan osallistuvalla lapsella tarjotaan yksi välipala aamupäivätoiminnassa ja yksi välipala iltapäivätoiminnassa.

Kuljetukset

Vanhemmat ovat vastuussa koululaisten kulkemisesta / kuljettamisesta toiminnan järjestämispaikkaan ja sieltä pois. Mahdollisuuksien mukaan voidaan käyttää myös olemassa olevia koulukuljetuksia.

Yhteistyö eri tahojen kesken

Toiminnan järjestämisessä tehdään yhteistyötä lasten huoltajien, koulun, sosiaalitoimen ja kolmannen sektorin kanssa.

2. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteet

AIP -toiminnan yleisenä tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä sekä luoda pohja hyvälle kasvulle. Tämä tavoite velvoittaa kaikkia AIP -toiminnan järjestämisessä ja toteuttamisessa mukana olevia.

2.1 Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen

Kodin, koulun ja AIP -toiminnan välisen yhteistyön päämääränä on luoda kasvu ympäristö, joka edistää lapsen suotuisaa kehitystä. Huoltajalla on ensisijainen vastuu lapsen kasvatuksesta. AIP -toiminnassa ohjaajilla on vastuu lapsen kasvatuksesta kyseisen yhteisön jäsenenä.

Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen edellyttää keskinäiseen kunnioitukseen ja tasa-arvoisuuteen perustuvaa yhteistyötä, jossa korostuu yhteinen vastuu ja mielenkiinto lapsen kehitystä kohtaan. Avoin ja luottamuksellinen vuorovaikutus luo myös pohjan kohdata mahdollisia ongelmatilanteita.

Eri toimijoiden välisen vuorovaikutuksen tarkoituksena on lisätä lapsen tuntemusta ja näin edesauttaa hänen tarpeidensa tunnistamista. Yhteisen päämäärän tulee näkyä myös yksittäistä lasta koskevien asioiden hoidossa.

2.2 Hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen

Tavoitteena on, että jokainen lapsi kokee olevansa hyväksytty ja arvostettu omana itsenään. Lasta ohjataan ilmaisemaan erilaisia tunteita ja oppimaan niiden säätelyä.

Tavoitteena on löytää persoonallisuuden kasvua tukevia vapaa-ajan harrastuksia. Itsetunnon kehityksen kannalta on tärkeää, että osallistumisen iloa ja onnistumisen kokemuksia korostetaan. Lapsen perusteltu rohkaisu ja kiittäminen tukee itsetunnon kehitystä, ja samalla lapsi oppii luottamaan omiin taitoihinsa

AIP -toiminnan tulee sekä kasvu ympäristönä että ilmapiiriltään olla kiireetön ja turvallinen. Ihmissuhteiden pysyvyys edistää niin lapsen kokemusta turvallisuudesta kuin ohjaajan mahdollisuutta tukea hänen kehitystään.

Tunne-elämää ja sosiaalista kehitystä tuetaan myös edistämällä lasten yhteistoimintaa. Toiminnan tarjoamien toverisuhteiden kautta opitaan sosiaalisessa vuorovaikutuksessa tarvittavia taitoja, kuten vastavuoroisuutta sekä tunteiden ilmaisua ja säätelyä. Lapsi tarvitsee toveripiirin hyväksyntää ja tunteen omaan ryhmään kuulumisesta. Ryhmässä omaksutut asenteet ja säännöt muovaavat osaltaan tulevaa sosiaalista käyttäytymistä. Ryhmä mahdollistaa lasten keskinäisen kulttuurin syntymisen ja heidän tarpeistaan lähtevän tekemisen muotoutumisen.

Yhteisten sääntöjen ja rajojen tarkoituksena on antaa lapselle kokemus turvallisuudesta ja välittämisestä. Yhdessä tehtyjen sopimusten avulla lapsella on mahdollisuus oppia hallitsemaan tunteitaan sekä hyväksymään myös toisten oikeudet. Lapsen tulee ikätasonsa mukaisesti saada itse osallistua yhteisten sääntöjen ja sopimusten muotoiluun.

2.3 Eettisen kasvun tukeminen

Toiminnan eettisenä lähtökohtana on perusopetuksen opetussuunnitelman arvopohja sekä kodin ja koulun kanssa yhdessä sovitut kasvatukselliset periaatteet.

AIP -toiminnassa lapsi nähdään arvokkaana yksilönä, joka on ikä ja kehitysvaiheensa mukaisesti itsestään ja teoistaan vastuullinen, eettisessä ajattelussaan aikuisen ohjausta tarvitseva sekä vuorovaikutustaidoissaan jatkuvasti oppiva ja kehittyvä. Eettisen kasvun tukemisessa on tärkeää erityisesti aikuisen antama käyttäytymisen malli, keskinäiset vuorovaikutussuhteet sekä arkipäivän tilanteissa kohdattavat eettiset kysymykset.

Eettisen kasvun tavoitteena on vastuullisuuden ja vastavuoroisuuden ymmärtäminen. AIP -toiminnassa lapsen huomio tulee kiinnittää vastuuseen

- omasta hyvinvoinnista ja terveellisistä elämäntavoista
- toisten hyvinvoinnista sekä siihen liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista
- oman käyttäytymisen aiheuttamista seurauksista ja tunteista sekä itselle että toisille
- ryhmän toimintaan liittyvistä sopimuksista ja annettujen ohjeiden noudattamisesta
- suhtautumisesta ympäristöön ja luontoon.

AIP -toiminnassa tavoitteena on yhteisöllinen ilmapiiri, joka heijastaa eettisen vastuun, luottamuksen ja huolenpidon arvoja. Lasta ohjataan menettelytapoihin, joilla mahdollisia ristiriitatilanteita voidaan käsitellä myönteisesti ja rakentavasti. Eettisen kasvun tukemisessa hyödynnetään ryhmän vuorovaikutusta, tilanteisiin liittyviä keskusteluja, taiteen tarjoamia mahdollisuuksia ja esteettisiä kokemuksia sekä toiminnallisuutta.

2.4 Osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon lisääminen ja syrjäytymisen ennaltaehkäiseminen

Lapselle tulee antaa mahdollisuus itse osallistua toiminnan suunnitteluun sekä tulla kuulluksi. Toiminnassa tulee luoda tilanteita, jotka lisäävät lapsen osallisuuden kokemuksia. Tärkeää on edistää erityistä tukea tarvitsevien sekä eri kulttuureista tulevien lasten osallisuuden toteutumista.

AIP -toiminnalla pyritään lisäämään tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa. Tavoitteena on, että jokainen lapsi saa oman kehitystasonsa ja tarpeidensa mukaista tukea ja ohjausta. Toimintaa suunniteltaessa ja toteutettaessa tyttöjen ja poikien kehityksen erot ja erilaiset tarpeet otetaan huomioon.

Osallisuus ja tasa-arvo ennaltaehkäisevät syrjäytymistä. Tavoitteena on, että syrjäytymistä aiheuttavat tekijät havaitaan mahdollisimman varhain ja että lapsen tukemiseen ja tarvittavan tuen järjestämiseen kiinnitetään erityistä huomiota.

3. Aamu- ja iltapäivätoiminnan sisällöt

AIP -toiminnalla on sisällöllisesti oma erityisluonteensa, jolle on ominaista toiminnan monipuolisuus, tarvelähtöisyys ja vapaaehtoisuus. Sisällölliset teemat toiminnassa ovat

- eettinen kasvu ja yhdenvertaisuus
- leikki ja vuorovaikutus
- liikunta ja ulkoilu
- ruokailu ja lepo
- kulttuuri ja perinteet
- käden taidot ja askartelu
- kuvallinen, musiikillinen, kehollinen ja kielellinen ilmaisu
- mediataidot
- arkiaskareet, elinympäristö ja kestävä elämäntapa

4. Tukea tarvitsevat lapset aamu- ja iltapäivätoiminnassa

Perusopetuksessa tukea tarvitsevan lapsen AIP -toiminnan lähtökohtana ovat toiminnan yleiset tavoitteet ja sisällöt. Lisäksi toiminnassa tulee ottaa huomioon oppilaan yksilölliset tarpeet. Toiminnan tulee tukea itsetunnon ja omatoimisuuden kehitystä, sosiaalista kasvua sekä itsenäistymistä oppilaan omien edellytysten mukaisesti. Oppilasta tulee kannustaa aloitteellisuuteen

ja aktiivisuuteen. Onnistumisen kokemukset ovat tärkeitä myönteisen kasvun tukemiseksi. AIP -toiminta tarjoaa vastapainoa ja tukea koulutyölle sekä mahdollisuuden lepoon ja virkistykseen.

Eriyistä tukea saavan lapsen AIP -toiminnan järjestelyt voidaan toteuttaa muun AIP -toiminnan yhteydessä. Toiminta voidaan järjestää myös omissa ryhmissä, jos heidän erityistarpeensa sitä edellyttävät. AIP -toimintaan voi osallistua kaikkien vuosiluokkien erityistä tukea saavat lapset.

Huoltajien kanssa sovitaan, miten erityistä tukea saavan lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyvät tavoitteet otetaan huomioon AIP -toiminnassa.

5. Aamu- ja iltapäivätoiminnan arviointi

AIP -toimintaa arvioidaan osana perusopetuksen laatukäsikirjaan perustuvassa arvioinnissa. Arvioinnin tavoitteena on kehittää AIP -toiminnan kasvatuskumppanuutta huoltajien kanssa. Arvioinnin keskeiset tulokset julkaistaan.